

Bài 12: Giàu Ba Họ, Khó Ba Đời

Ngày xưa, có một anh học trò rất chăm học, chăm làm, nhưng nhà rất nghèo. Tục ngữ có câu: “*Không ai giàu ba họ, không ai khó ba đời.*” Vì thế, anh muốn tìm Ngọc Hoàng ở ngoài bể Đông để hỏi tại sao nhà anh cả ba đời nay vẫn nghèo khó.

Anh khăn gói ra đi. Trên đường đi, anh được một nhà phú ông khá giả dọn cơm cho ăn và nhờ anh hỏi Ngọc Hoàng: *Tại sao nhà phú ông ăn ở nhân đức mà chỉ sinh được một cô con gái, lại bị câm từ thuở bé?*

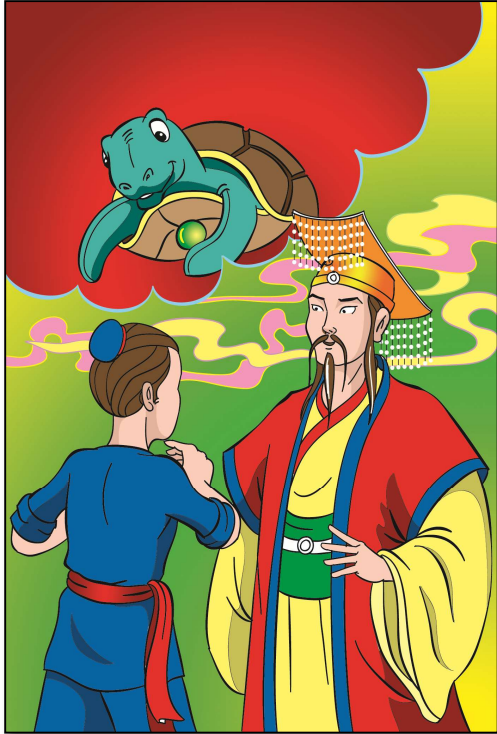

Anh nhận lời rồi đi tiếp. Một buổi chiều, anh lại ghé vào một nhà khác. Chủ nhà đã ăn một bữa rồi nhờ anh hỏi Ngọc Hoàng: *Vì lẽ gì mà cây cam của nhà tôi từ khi trồng chỉ tốt lá, không ra hoa, không có quả?*

Ngày kia, anh học trò ra tới bê Đông và được một con Ba Ba to lớn cõng anh ra ngoài đảo gặp Ngọc Hoàng. Ba Ba nhờ anh hỏi Ngọc Hoàng: *Tại sao Ba Ba cứ quanh quẩn ở đây cả nghìn năm, chẳng được bay nhảy vẫy vùng đi đâu?*

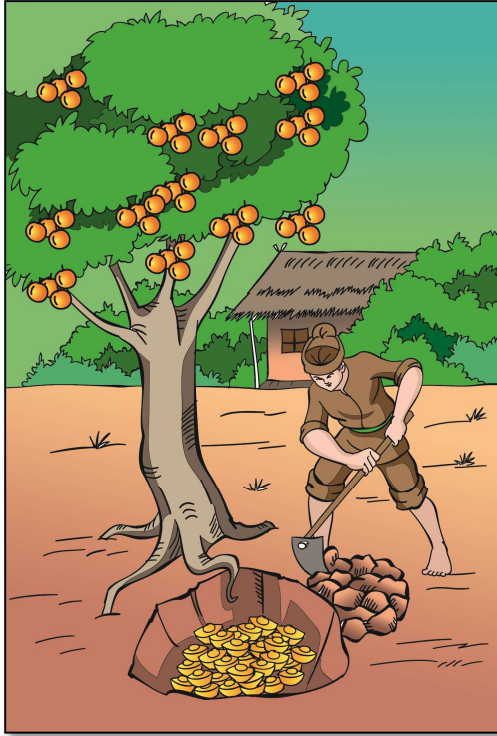
Người học trò đến đảo, gặp Ngọc Hoàng liền đem những việc mà mọi người nhờ ra hỏi trước. Ngọc Hoàng cặn kẽ trả lời lần lượt:

- *Ba Ba phải nhả viên ngọc trong bụng ra mới có thể hóa kiếp khác được. Cây cam không có quả vì dưới gốc cây có vàng. Đã có vàng rồi thì không được quả. Cô gái cam sẽ nói được khi nhà người thi đỗ trạng về.*

Cuối cùng, anh hỏi về nỗi cơ cực của mình thì Ngọc Hoàng không trả lời và biến mất.

Đợi lâu chẳng thấy Ngọc Hoàng trở lại, anh lủi thủi ra bờ biển. Gặp Ba Ba, anh bảo Ba Ba hãy nhả viên ngọc cho anh. Ba Ba nhả viên ngọc ra, liền biến thành con rồng vẫy vùng trên trời xanh bao la.

Về đến gốc cây cam, anh học trò bảo chủ nhà hãy đào vàng ở dưới gốc cây cam lên. Nghe lời, chủ nhà đào lên được rất nhiều vàng. Lại nhìn lên cây thì thấy chỉ chút những quả cam chín vàng.

Lúc này ở kinh đô, nhà vua đang mở khoa thi. Anh dự thi và đoạt được giải trạng nguyên. Sau khi đỗ trạng, anh ghé thăm hai cha con phú ông.

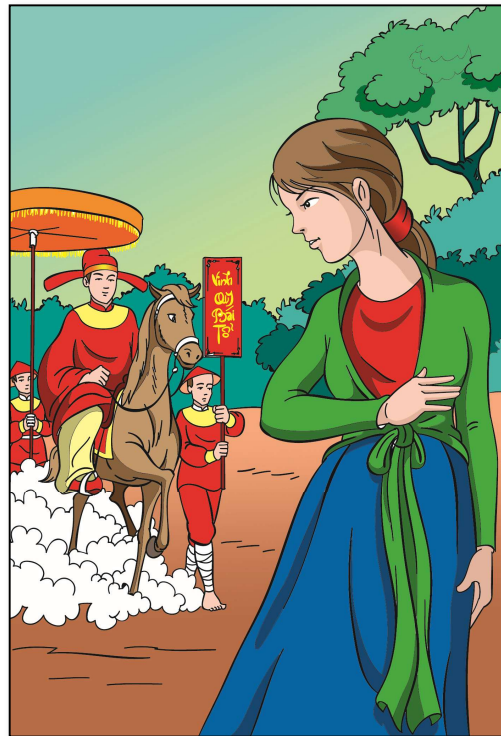
Phú ông chấp tay hỏi:

– *Thưa quan trạng, việc ngày trước tôi đã nhờ thế nào?*

Anh chưa kịp trả lời thì cô con gái, lâu nay bị câm, đã mở miệng thưa:

– *Lạy cha, chồng con đỗ trạng đã về.*

Phú ông vui mừng bèn gả con cho anh. Đám cưới được tổ chức linh đình. Vợ chồng anh sống hạnh phúc đến cuối đời.

Chú Thích

Tục ngữ: *proverb*

Nhân đức: *kind, benevolent*

Quanh quẩn: *hang around*

Cặn kẽ: *in detail*

Hóa: *transform*

Cơ cực: *impoverished, poor*

Chi chít: *teeming, full*

Phú ông: *wealthy landowner*

Câm: *mute*

Vã vung: *act freely, unrestrained*

Lần lượt: *sequentially, one by one*

Kiếp khác: *another life*

Lủi thủi: *lonely*

Linh đình: *grand, lavish*

Trả Lời Câu Hỏi

(Cho các em trả lời những câu hỏi sau.)

1. Vì sao cây cam không ra trái?

2. Vì sao con Ba Ba không thể hóa kiếp khác?

3. Sau khi anh chàng học trò gặp lại phú ông, chuyện gì đã xảy ra?

Ngữ Vựng

(Giúp các em chọn và khoanh tròn các định nghĩa thích hợp với những từ sau.)

1. Tại sao nhà phú ông ăn ở nhân đức mà chỉ sinh được một con gái, lại bị **câm** từ thuở bé. Từ “**câm**” có nghĩa là:
 - *Không nghe được.*
 - *Không nhìn được.*
 - *Không nói được.*

2. Tại sao Ba Ba cứ **quanh quẩn** ở đây cả nghìn năm, chẳng được bay nhảy vẫy vùng đi đâu. Từ “**quanh quẩn**” có nghĩa là:
 - *Bị nhốt, không thoát*
 - *Đi xa.*
 - *Ở một chỗ, không đi được.*
 - *Ở một chỗ, không đi xa.*

3. Ngọc Hoàng **cặn kẽ** trả lời lần lượt... Từ “**cặn kẽ**” có nghĩa là:
 - *Kỹ lưỡng, đầy đủ.*
 - *Miễn cưỡng.*
 - *Qua loa.*

4. Cuối cùng, anh hỏi về nỗi **cơ cực** của mình thì Ngọc Hoàng không trả lời và biến mất. Từ “**cơ cực**” có nghĩa là:
 - *Đói khổ, vất vả.*
 - *Giàu có.*
 - *Mệt nhọc.*

5. Đợi lâu chẳng thấy Ngọc Hoàng trở lại, anh **lủi thủi** ra bờ biển. Từ “**lủi thủi**” có nghĩa là:
 - *Đi một mình trong âm*
 - *Đi với nhiều người.*
 - *Chạy nhanh.*
 - *thâm.*

6. Lại nhìn lên cây thì thấy **chi chít** những quả cam chín vàng. Từ “**chi chít**” có nghĩa là:
 - *Ít và lưa thưa.*
 - *Nhiều và sát nhau.*
 - *To và nặng.*

Thêm Dấu

(Đọc cho các em thêm dấu.)

*Ngày xưa, có một anh học trò
rất chăm học, chăm làm, nhưng
nhà rất nghèo.*

*Người học trò đến đèo, gặp
Ngọc Hoàng liền đem những
việc mà mọi người nhớ ra hỏi
trước.*

*Sau khi đi trang, anh ghé thăm
hai cha con phú ông.*

Chính Tả

(Đọc cho các em viết chính tả. Sau đó, cho các em đọc lại từng câu.)

Sửa Lỗi Chính Tả

(Đọc cho các em sửa lỗi chính tả. Cho các em khoanh tròn những chữ sai lỗi chính tả. Sau đó, cho các em viết lại nguyên câu.)

Tại sao nhà phú ông ăn ở nhẵn đứrc mà chỉ sinh đứrc một con gáy, lại bị câm từ thuở bé. (3 lỗi)

Vì lẽ gì mà cây câm của nhà tôi từ khi tròn chỉ tồc lá, không ra hoa, không có quả. (3 lỗi)

Tập Làm Văn – Tại Sao?

Khi tìm hoặc thêm chi tiết về lý do chúng ta phải chú ý đến các giới từ chỉ lý do như:

Vì, tại vì, để, để cho, vì ... cho nên ..., v.v..

Ví dụ:

Chị Nga cố gắng học tiếng Việt cho giỏi.

Chúng ta tự hỏi:

Vì sao chị Nga chăm học? *vì muốn bố mẹ được vui*

Dùng câu trả lời trên, chúng ta có thể viết những câu như sau:

Chị Nga cố gắng học tiếng Việt cho giỏi *vì muốn bố mẹ được vui*.

Chị Nga cố gắng học tiếng Việt cho giỏi ***tại vì muốn bố mẹ được vui***.

Chị Nga cố gắng học tiếng Việt cho giỏi ***để bố mẹ được vui***.

Chị Nga cố gắng học tiếng Việt cho giỏi ***để cho bố mẹ được vui***.

Vì muốn bố mẹ được vui cho nên chị Nga cố gắng học tiếng Việt cho giỏi.

Chúng ta có thể thay đổi vị trí của câu trả lời trong một số câu như sau:

Vì muốn bố mẹ được vui, chị Nga cố gắng học tiếng Việt cho giỏi.

Tại vì muốn bố mẹ được vui, chị Nga cố gắng học tiếng Việt cho giỏi.

Để bố mẹ được vui, chị Nga cố gắng học tiếng Việt cho giỏi.

Để cho bố mẹ được vui, chị Nga cố gắng học tiếng Việt cho giỏi.

Bài Tập – Tập Làm Văn (Tại Sao?)

(Cho các em thêm chi tiết về lý do vào những câu sau.)

1. Huy nhờ Hoàng lấy giùm bài tập và mang về nhà cho Huy.

2. Văn xin mẹ đi coi phim với các bạn, nhưng mẹ không cho.

3. Mẹ mua cho Trâm một đôi giày mới.

4. Đức nhặt lon bỏ vào thùng.

5. Anh Hoài mua cho bé Việt cây kem.
